

ΝΕΑ ΕΣΤΙΑ

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ: ΠΕΤΡΟΣ ΧΑΡΗΣ

ΤΟΜΟΣ ΕΙΚΟΣΤΟΣ ΤΕΤΑΡΤΟΣ

ΙΟΥΛΙΟΣ — ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΣ

1938

ΙΩΑΝΝΗΣ Δ. ΚΟΛΛΑΡΟΣ & ΣΙΑ Α. Ε.
ΒΙΒΛΙΟΠΩΛΕΙΟΝ ΤΗΣ «ΕΣΤΙΑΣ»
46 — ΟΔΟΣ ΣΤΑΔΙΟΥ — 46
ΑΘΗΝΑΙ

ΙΩΑΝΝΙΝΑ 2008

GCETHE

ΦΑΟΥΣΤ

ΜΕΡΟΣ Β'

ΣΕ ΠΕΝΤΕ ΠΡΑΞΕΙΣ (*)

Μετάφραση: ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ Ι. ΛΑΜΨΑ

ΠΡΑΞΗ ΤΕΤΑΡΤΗ (Συνέχεια)

Η ΣΚΗΝΗ ΤΟΥ ΑΝΤΙΡΡΗΓΑ

Θρόνος και πλούσια διακόσμηση.

Γοργοπαίρνης. Γοργοσκυλεύτρα

Γοργοσκυλεύτρα
Φτάσαμε πρώτοι έδωπανά.

Γοργοπαίρνης
Κοράκι δέ μās ξεπερνā.

Γοργοσκυλεύτρα
Κοίτα, σωρός οί θησαυροί!
Ποῦθε νā κάνω τάχα άρχή;

Γοργοπαίρνης
"Όλα γεμάτα, δπου κοιτάξω,
δέν ξαίρω, τί νā πρωταδράξω.

Γοργοσκυλεύτρα
Θάηταν καλά αυτά τā χαλιά.
"Άσκημο στρώμα έχω συχνά.

Γοργοπαίρνης
Ρόπαλο άστρόκορφο¹ θωρῶ,
πού άπό καιρό τὸ λαχταρῶ.

Γοργοσκυλεύτρα
"Εκειδὸ τὸ χρυσοκεντημένο,
τὸ κόκκινο πανωφοράκι
πόσες φορές τόχω ίδωμένο
στά όνειράτά μου μέ μεράκι!

Γοργοπαίρνης
(παίρνοντας τὸ ρόπαλο).
Μέ αυτό κάνεις γοργή δουλειά.

Σκοτώνεις και τραβās μπροστά. —
Φορτώθηκες τόσο πολλά
και τίποτα δέναι καλό.
"Άστα στή θέση τους αυτά
και πάρε τὸ κασέλλι αυτό!
Εἶναι ὁ μιστός για τὸ στρατό,
τίγκα χρυσάφι καθαρό.

Γοργοσκυλεύτρα
Μάχει ἕνα βάρος φοβερό.
Νā τὸ σηκώσω δέν μπορῶ.

Γοργοπαίρνης
Σκύψε! Στή ράχη τή γερή
σου τὸ φορτώνω στή στιγμή!

Γοργοσκυλεύτρα
"Άλί μου, άλί! Θā τā τοιτώσω,
μου ἕκόπη ἡ μέση, θā τελειώσω
(Τὸ κασέλλι πέφτει κι' άνοίγει.)

Γοργοπαίρνης
Κοίτα χρυσάφι μιā φορά!
Μάζευε, μάζευε γοργά!

Γοργοσκυλεύτρα
(γονατίζοντας).
Στὸν κόρφο ἄς βάλω ὅσο μπορῶ,
πάντα για μέ θάειναι άρκετό.

Γοργοπαίρνης
Εἶναι άρκετό! Μā μόνο βιάσου!
("Ἡ Γοργοσκυλεύτρα σηκώνεται.)
"Άλί, μιā τρύπα στήν ποδιά σου!

(*) Συνέχεια άπό τὸ προηγούμενο.
1. Πούχει στὸ άπάνω του άκρο, τὸ παχύτερο, κάποια προεξοχή, πὸ μολιάζει μέ άστρο.

“Οπου κι’ ἂν πᾶς κι’ ὅπου σταθῆς,
σπέρνεις τοὺς θησαυροὺς εὐτύς.

Αὐτοκρατορικοὶ Φρουροὶ

Στὸν ἅγιο τόπο αὐτὸν οἱ δυὸ
τί ψάχνετε τοῦ Ρήγα ἐδῶ;

Γοργοπαίρνης

Κιντύνεψε δὰ τὸ κορμί μας
καὶ θέλομε τὴν πληρωμὴ μας.
Κατὰ συνήθεια στὶς σκηνὲς
γίνεται αὐτὸ τίς ἐχτρικὲς.
Στρατιῶτες εἴμαστε κι’ ἐμεῖς
καὶ παλληκάρια, ὅπως ἐσεῖς.

Φρουροὶ

Στὸν κύκλο μας εὐτύς ξεπέφτεις,
στρατιῶτης ὄντας κι’ ἀρχικλέφτης.
Σὲ κάθε τοῦ Ρήγου στρατιῶτη
ταιριάζει μόνον ἡ τιμιότη.

Γοργοπαίρνης

Αὐτὴ τὴν ξαίρω δὰ καλὰ,
τὴ λένε : Πόλεμου εἰσφορά.
“Ὅλοι ἴδιον ἔχετε σκοπὸ :
τὸ « δὸς μου » γιὰ χαιρετισμό.
(Στὴ Γοργοκυλίστρα.)

“Ὅ,τι ἔχεις, πάρε καὶ φευγιό !
Φιλόξενοι δὲν εἶναι ἐδῶ.
(Φεύγουν οἱ δυό.)

Πρῶτος φρουρὸς

Γιατί σ’ αὐτὸ τὸ μασκαρὰ
δὲν τούδινες μιὰ χαστουκιά;

Δεύτερος φρουρὸς

Μὲ μιᾶς ἡ δύναμή μου ἐκόπη,
στοιχειὰ λὲς ἦταν κι’ ὄχι ἀνθρώποι.

Τρίτος φρουρὸς

Κι’ ἐμένα ἐθάμπωσε ἡ ματιά,
δὲν μπόραγα νὰ ἰδῶ καλὰ.

Τέταρτος φρουρὸς

Κι’ ἐγὼ δὲν ξαίρω, πῶς νὰ εἰπῶ,
τὸ τί συνέβη πέρα ὡς πέρα.
Τόση ἦταν ὅλη τὴν ἡμέρα
ζέστη, πνιγούρα καὶ κακό,
ποῦ σὲ ἔπιανε φόβος μεγάλος.
Στεκόταν ἕνας κι’ ἔπεφτε ἄλλος.
Ψαχτά, ψαχτά μπροστὰ ἐτραβοῦσες
κι’ ὅμως μαζί πάντα ἐβαροῦσες.
Πρὶν χτυπηθοῦν, πέφταν οἱ ἐχτροί.
Στὰ μάτια ἐμπρὸς θαρρεῖς πανί
πῶς εἶχες καὶ τὰ βουητὰ
σοῦ ἐξεκουφαίναν πιά τὰ αὐτιά.
“Εἶσι ἐτραβοῦσε πάντα ἐμπρὸς
καὶ τώρα πιά εἴμαστε ἐδωνά,
χωρὶς νὰ ξαίρωμε τὸ πῶς.

(*Ἔρχεται ὁ Αὐτοκράτορας μὲ τοὺς τέσσερις
Πρίγκιπες. Οἱ Φρουροὶ του ἀποτραβιοῦνται.)

Αὐτοκράτορας ¹

“Ὅπως κι’ ἂν ἔχει, ἡ μάχη τώρα πιά ἔκερ,
[δίστη,
ὁ ἐχτρός στὸν κάμπον ἔχει φύγει κι’ ἔσκορ-
[πίστη.
“Αδειος ὁ θρόνος. Δέτε καὶ τοὺς θησαυροὺς
τῆς προδοσιᾶς ² μὲ τάπητες κουκουλωμέ-
[νους.

“Ἐμεῖς πιά τιμημένοι, γύρω μὲ φρουροὺς
προσμένουμε τῆς χώρας τοὺς ἀποσταλμέ-
[νους.
Εὐχάριστες εἰδήσεις φτάνουν ἀπ’ ὀλοῦθε,
πῶς ὅλοι εἶναι μ’ ἐμᾶς κι’ ἡσύχασαν παν-
[τοῦθε.

Κι’ ἂν ἔχουν στὸν ἀγῶνα μάγια μπερδευτῆ,
μονάχοι ³ ἔχομε ἐμεῖς, παιδιὰ μου, ἀγωνιστῆ.
Συντρέχουνε στὴ νίκη τέτοιες συντυχίες :
Μιὰ πέτρα ἀπὸ τὰ οὐράνια πέφτει ξαφνικά,
βρέχει αἷμα στοῦ ἀντιπάλου κι’ ἀπὸ τίς
[σπηλιές
τρανὲς φωνὲς γροικιοῦνται, τρόμο στὴν
[καρδιά
τοῦ ἐχτροῦ μας ποῦ γεννοῦνε καὶ σὲ μᾶς
[χαρά. ⁴

Νικήθης, τὸ ἀναγέλιο κιόλας δοκιμάζεις,
νικᾶς, ἐσὺ τὴ χάρη τοῦ Θεοῦ δοξάζεις
καὶ μύρια μαζί κράζουν στόματα μὲ σέ,
χωρὶς νὰ τὰ προστάξης, « Δόξα νάχης
[Θεέ! ».

Μὰ δείχνοντας τὴν πιὸ μεγάλη εὐλάβεια
[τώρα
θὲ νὰ στραφῶ, ὅπως σπάνια τόχω καμωμένο,
στὴν ἴδια μου καρδιά. Μπορεῖ δὰ γιὰ τὴν
[ὦρα

τὸ νιὸ τὸ πριγκιπόπουλο, τὸ χαϊδεμένο,
νὰ σπαταλᾷ χωρὶς σκασίλες τὸν καιρὸ.
“Ὅμως τὰ χρόνια θὰ τὸν μάθουν νὰ ἐχτιμᾶ
καὶ τὴ στιγμή. Γιὰ δαῦτο ἀμέσως ἐδῶδὰ
μὲ σᾶς τοὺς ἀξιους τέσσερις θὲ νὰ σκεφτῶ
γιὰ Αὐλὴ καὶ κράτος κι’ ὄλο μου τὸ σπιτικό.

(Στὸν πρῶτο πρίγκιπα.)

“Ἐσὺ εἶχες παρατάξει τὸ στρατὸ σοφὰ
κι’ ἐνέργησες μὲ ἀντρεία στὴν κρίσιμη
[στιγμή. ⁵

Στὸ χρόνο τῆς εἰρήνης φέρσου εἰρηνικά,
Στρατάρχη σὲ ὀνομάζω, πάρε τὸ σπαθί !

1. Τὸ πανηγυρικό *Αλεξανδρινὸ μέτρο συμφωνεῖ μὲ τὴν πομπῶδη, μὰ κούφια πολιτικὴ πράξη, ποῦ γίνε-
ται στὴ σκηνὴ αὐτῆ.

2. Δηλ. ποῦ ἐξυπηρετοῦσαν τὴν προδοσίαν.

3. *Ανεξάρτητα ἀπὸ τὴ μαγείαν.

4. Πτώση μετεωρόλιθων καὶ βροχῆς ἀπὸ αἷμα (ποῦ τὸ κόκκινο χρῶμα τῆς εἶχε τὴν ἀρχὴ του στὶς ἐκκρί-
σεις μερικῶν ἐντόμων καὶ στὴ βλάστηση ὀρισμένου
εἶδους φυκιῶν), καθὼς καὶ ἀνάδωση ἡχῶν ἀπὸ σπη-
λιές ἀναφέρονται συχνὰ καὶ ἀπὸ τοὺς ἀρχαίους συγ-
γραφεῖς (δὲς π.χ. *Ἰλιάδ. 16, 458 κ.άκ.) καὶ ἐγεννοῦ-
σαν στὸν Μεσαίωνα πολλὰς δεισιδαιμονίες.

5. Τόσον ἐδῶ, ὅσο καὶ ὀλίγο παραπάνω, καθὼς
εἶδαμε, ὁ Ρήγας κάνει, πῶς δὲν ξαίρει, ὅτι ἡ νίκη
χρωσιέται στοὺς μάγους. *Ὁ Φάουστ ἀνταμείβεται
ἰδιαιτέρως παίρνοντας τὴν ἐπιθυμητὴ παραλία. Σὲ
κάποια καλαιότερη ὑποτύπωση τῆς σκηνῆς αὐτῆς
ἀπὸ τὸν ποιητὴ ὁ Φάουστ γίνεται ἀπὸ τὸ Ρήγα μὲ
πολλὰς τιμὰς ἱππότης. — *Ὡς πρὸς τίς διαρρυθμί-
σεις, ποῦ κάνει ἐδῶ ὁ Αὐτοκράτορας, δὲς καὶ τὴν
Εἰσαγωγή.

Στρατάρχης

Ἄφοῦ ὁ πιστὸς στρατὸς σου, πού ἀπασχο-
[λημένος
πρωτύτερα ἦταν πάντα στὸ ἐσωτερικό,
στὰ σύνορα πιά τώρα πολυδοξασμένος
ἐστέρωσε τὸ θρόνο τὸ βασιλικό,
ἐπίτρεψε πιά νάχω κάθε τραπεζιοῦ
τὴν ἔγνοια μὲς στὴ σάλλα τοῦ προγονικοῦ
τοῦ πύργου τὴ μεγάλη σ' ὄλες τίς γιορτές.
Μπροστά σου τὸ σπαθί μου τότε θά κρατῶ
γυμνὸ καὶ θά τὸ βλέπης σ' ὄλες τίς μεριές
πιστὸ τῆς Ἀφεντιᾶς σου πάντα συνοδό.

Αὐτοκράτορας

(σὺν δεύτῳ Πρίγκιπα).

Εἶσαι εὐγενὴς μαζί κι' ἀντρέϊος καὶ γι' αὐτὸ
τοῦ Ἀρχικλειδοῦχου πάρε τὸ ἔργο τὸ τρανό!
Θέ νά προστάξης ὄλο τὸ προσωπικό,
πού πάντοτε ἡ διχόνοια τὸ χαλάει πολὺ,
ἀπ' τὸ παράδειγμά σου ἄς βλέπουν τὸ
[καλό,
τί εὐχαριστᾷ τὸ Ρήγα κι' ὄλη τὴν Αὐλή.

Ἀρχικλειδοῦχος

Εὐκὴ θεοῦ τὸ Ρήγα σου νά εὐχαριστῆς,
καλοῦς νά προστατεύης, μὰ καὶ τὸν κακὸ
νά μὴν τὸν βλάψης, νάεισαι πάντα εἰλι-
[κρινῆς
κι' ἤρεμος δίχως πλάγιο, δολερὸ σκοπὸ.
Ἄν σὺ μὲ νοιώθης, Ρήγα, αὐτὸ σὲ μένα
[ἀρκεῖ.
Μπορεῖ νά βάλῃ ὁ νοῦς μου ἐκείνη τὴ γιορτῆ,
πού ἐσὺ πᾶς στὸ τραπέζι κι' ἔτοιμος ἐγὼ
σοῦ βάζω τὴ λεκάνη ἐμπρός σου τὴ χρυσή,
τὰ ὄρια σου δαχτυλίδια ' παίρνω καὶ κρατῶ,
τὸ χέρι σου γιὰ νάβρω γλύκα στὴ δροσιά,
ὅπως κι' ἐμένα εὐφραίνει τούτη σου ἡ ματιά;

Αὐτοκράτορας

Στὸ νοῦ μου σοβαρὰ ἔχω κι' ὄχι τίς γιορτές.
Μὰ ἄς εἶναι! Εὐχαριστοῦν κι' οἱ σκέψεις
[οἱ παιδρές.

(Στὸν τρίτο Πρίγκιπα.)

Σὲ ἐκλέγω γιὰ Ἀρχιτρίκλινο! Ὑποστατικά
θά ὀρίζης καὶ κυνήγια καὶ πουλερικά.
Ἄν φαί μου ἀρέσει κάθε πιά καιρὸ,
ὅπως τὸ φέρνει ὁ μήνας, θάχης διαλεχτό.

Ἀρχιτρίκλινο

Θέ νά νηστεύω, ὥσπου ἐμπρός σου πιά
[βαλμένο
θά βρῆς τὸ φαγητὸ καλὰ μαγειρεμένο.
Μαζί μου θά κοιτοῦν οἱ πιὸ καλοὶ μαγέροι,
τὸ προφαντὸ καὶ ξένο ποιὸς νά πρωτοφέρῃ.
Τὸ ξαίρω, πὼς τὰ ξένα καὶ τὰ προφαντά
γιὰ στόλισμα τὰ θές τῆς τάβλας μοναχά,
γιατὶ σοῦ ἀρέσουνε τὰ ἀπλά καὶ τὰ γερά.

Αὐτοκράτορας

(σὺν τέταρτο Πρίγκιπα).

Ἄφοῦ πιά ἐδῶ μιλοῦμε μόνο γιὰ γιορτές,

1. Πού τὰ βγάζει ὁ Ρήγας, γιὰ νά πλύνῃ τὰ χέ-
ρια του.

καὶ σὺ, νιὸ παλληκάρι, βόηθησε σ' αὐτές!
Ἐμπρός, Ἀρχιοινοχόε, φρόντισε κι' ἐσὺ
γεμάτα τὰ κελλάρια νάειναι ἀπὸ κρασί!
Μὰ ἐσὺ νάχης ἐγκράτεια κι', ὅποια κι' ἂν
[σοῦ γνέφη,
ποτές μὴν ξεπεράσης τὸ ὄμορφο τὸ κέφι!

Ἀρχιοινοχόος

Ὁ νιός, ἄμα τοῦ δείξουν, Ρήγα, ἐμπιστοσύνη,
χωρὶς νά τὸ προσμένῃς, ἀντρας θέ νά γίνῃ.
Κι' ἐγὼ στὰ νοῦ μου φέρνω τούτη τὴ γιορτῆ:
Στολίζω τὸ τραπέζι τὸ ὄριο σου σ' αὐτὴ
μὲ ἕνα σωρὸ ἀσημένια βάζα καὶ χρυσά.
Τὸ πιὸ ὄριο τὸ ποτήρι βάζω πιά μπροστά
σὲ σέναν! Εἶναι κρύσταλλο τῆς Βενετιᾶς,
πού κρύβει τὴν ἀπόλαψη καὶ μονομιᾶς
τὴ γεύση τοῦ καλοῦ κρασιοῦ τὴ δυναμώνει,
χωρὶς καὶ νά μεθᾷ. Καθένας πιά σ' αὐτὸ
μπιστεύεται, μὰ ἐσένα, Ρήγα, τὸν τρανό
ἢ ἐγκράτεια σου μονάχη τῆς πάντα σὲ
[σώνει!

Αὐτοκράτορας

Ἄντι ὄρια γιὰ σᾶς σ' αὐτὴ τὴ σοβαρὰ
τὴν ὄρα, τὸ ἀγροικήσατε μὲ ἐμπιστοσύνη
ἀπὸ πηγὴ φερέγγυα. Κι' εἶναι φυσικὰ
μεγάλος τοῦ Ρηγὸς ὁ λόγος κι' αὐτὸς δίνει
στὶς δωρεὲς ἀσφάλεια. Μὰ γιὰ πιὸ πολλὴ
βεβαίωση καλὴ εἶναι καὶ μιὰ ὑπογραφή.
Τὸ πρόσωπο, τὸν τύπο αὐτὸ πού θέ νά κάνῃ,
τὸ βλέπω στὴ σωστὴ τὴν ὄρα ἐδῶ νά φτάνῃ.
(Ἔρχεται ὁ Ἀρχιεπίσκοπος - Καγκελάριος.)

Αὐτοκράτορας

Στὸ μεσολίθι ὁ θόλος δταν στηριχτῆ.
γιὰ ὀλάκαιρους αἰῶνες θάχῃ ἀσφαλιστῆ.
Τέσσερες βλέπεις πρίγκιπες! Ἐχουν μι-
[λήσει
γιὰ καθετί, πού Αὐλή καὶ σπήτι θά ὤφε-
[λήση.
Μὰ τώρα ὅ,τι στὸ Κράτος ὄλο πιά ἀπο-
[βλέπει,
οἱ πέντε νά σκεφτοῦνε μὲ βαρύτη πρέπει.
Ἐτοῦτοι ἀπ' ὄλους θάχουν χῶρες πιὸ
[λαμπρές,
γι' αὐτὸ καὶ τίς ἀύξαινω, φίλοι μου, μὲ αὐτές,
πού ἀνήκαν στοὺς προδότες. Ἐτσι πιά σὲ
[σᾶς,
πιστοὶ μου, δίνω χῶρες τόσες μονομιᾶς
κι' ἀπόλυτη ἐξουσία κτήσες πιὸ τρανές
νά κάνετε, ἂν μπορῆτε, καὶ μὲ ἀνταλλαγῆ
καὶ μὲ ἀγορά, σὰν θέλετε. Καθένας θά ἄρχῃ
σὲ αὐτές μ' ὄλα τὰ δίκια τοῦ Ὑψιστοῦ
[Κυριάρχῃ.
Τὴν ἐξουσία θάχετε τοῦ δικαστῆ
κι' ἀναίρεση στὴν κρίση σας δὲ θά χωρῆ.
Σὲ σᾶς θά ἀνήκουν φόροι, μίσθια καὶ
[δασμοί,
ἀλάτια, μεταλλεῖα, χρήματος κοπή.
Γιὰ νά ἀποδείξω, πόση χάρη σᾶς χρωστῶ,
σᾶς ὕψωσα ὡς τὸ θρόνο μου τὸν ξακουστό.

Ἀρχιεπίσκοπος

Ἐκ μέρους ὄλων ὄν θερμὰ σὲ εὐχαριστῶ,
ἐμᾶς τρανεύεις κι' ἔτσι ἐσὲ κάνεις τρανό.

Αυτοκράτορας

Σέ σᾶς κι' ἄλλες τιμές μεγάλες θά δωρήσω.
 Ζῶ γιὰ τὴ χώρα ἀκόμα καὶ ποθῶ νὰ ζήσω.
 Μὰ τῶν προγόνων μου ὄλων ἢ μακριὰ ἀ-
 [λυσίδα
 τραβάει ἀπ' τὴ γοργὴ τὴ δράση μιὰν ἀ-
 [χτίδα
 τοῦ βλέμματός μου τώρα στὸ ἄγριο τὸ
 [μοιραῖο.
 Κι' ἐγὼ θά χωριστῶ ἀπ' τὸν κόσμον τὸν
 [ὠραῖο.
 Χρέος σας τότε διάδοχο καλὸ νὰ ὀρίσετε,
 στὴ στέψη ἀπᾶ στὸ θρόνον ἔσεῖς νὰ τὸν
 [καθίστε,
 μὲ εἰρήνη τὴ φουρτούνα τούτῃ ἐδῶ νὰ
 [κλείστε]

Ἀρχικαγκελάριος

Στὸ στήθος μὲ περφάνεια, μὲ ὄψη ταπεινὴ
 πριγκίποι ἐμπρὸς σου γέρνουν, πρώτοι ἐδῶ
 [στὴ γῆ.
 Ὅσο στὶς φλέβες τούτες τὸ αἷμα μας γερό
 θά τρέχῃ, σέ μᾶς, Ρήγα, θάχῃς τὸ κορμί,
 πού μόνο τὴ βουλή σου θά ἀκλουθᾶ πιστό.

Αυτοκράτορας

Στερνὰ τὸ καθετί, πούχομε κανονίσει,
 τὸ γράψιμο γιὰ πάντα νὰ τὸ ἐξασφαλίσῃ!
 Στὴν κτήση ἐλευτεριά σᾶς ἔχω ἐγὼ δο-
 [σμένῃ,
 μὰ μὲ τὸν ὄρο ἀμοίραστη πάντα νὰ μένῃ.
 Κι' ἂν ὄσα ἐγὼ σᾶς ἔδοσα, τάχετε αὐξήσει,
 ὁ πρῶτος γυιὸς σας ὄλα θὲ νὰ τὰ ἀποχτήσῃ.

Ἀρχικαγκελάριος

Γοργὰ ἢ περγαμνὴ θά ἰδῇ, τί ἔχεις ὀρίσει
 γιὰ τὸ καλὸ τοῦ Κράτους καὶ γιὰ μᾶς ἐδῶ.
 Θά τὸ φροντίσῃ ἢ Γραμματεία στὸ λεπτό
 κι' ἢ ὑπογραφή σου, Ρήγα, θά τὸ ἐξασφα-
 [λίσῃ.

Αυτοκράτορας

Καθένας τώρα ἄς πάῃ πιά κι' ἄς συγκεν-
 [τρωθῇ,
 καλὰ γιὰ νὰ μπορέσῃ τούτα νὰ σκεφτῇ.
 (Οἱ Πρίγκιπες οἱ κοσμικοὶ ἀποτραβιούνται.)

Ὁ Κληρικὸς

(μένει καὶ μιλάει μὲ πάθος).

Ὁ Καγκελάριος φεύγει κι' ἔχει μένει ἐδῶ
 ὁ Ἐπίσκοπός σου, Ρήγα, νὰ σέ προῖδεάσῃ.
 Ἡ πατρικὴ καρδιά του πάει γιὰ σέ νὰ
 [σπάσῃ]

Αυτοκράτορας

Τὴν ὥρα τῆς χαρᾶς τί τρέχει φοβερό ;

Ἀρχιεπίσκοπος

Μὲ πόσο πικρὸ πόνον βρίσκω τώρα ἐδῶ
 τὸ ἄγιο σου τὸ κεφάλι σέ στενὸ δεσμὸ
 μὲ Σατανάδες ! Λές, πὼς ἔχεις ἀσφαλίσῃ
 τὸ θρόνον, μὰ δὲ βλέπεις, πούχεις ἀμαρτήσῃ
 στὸν Κύριο καὶ στὸν Πάπα, κύρη σου τρανὸ.
 Σὰν μάθῃ το, μιὰ ἀχτίδα του θά στείλῃ ἐδῶ,

νὰ κάψῃ αὐτὸ τὸ Κράτος σου τὸ ἀμαρτωλό.
 Θυμάται, πὼς τὴν ἴδια τὴν ἡμέρα ἀκόμη,
 πού ἐστέφτηκες, τὸ μάγο ἐγλίτωσες στὴ
 [Ρώμῃ.

Ἡ πρώτη ἀχτίδα χάρης ἀπ' τὸ στέμμα αὐτὸ
 γιὰ βλάβη τῶν πιστῶν κυλάει σὲ αἰρετικό !
 Τὸ στήθος χτύπα κι' ἕναν πρόσφερε ὄβολο
 στὴν Ἐκκλησίᾳ ἀπ' τὸ πλοῦτος σου τὸ ἀ-
 [μαρτωλό !

Τὸ χῶρον τὸν πλατύ, πού ἐστήθηκε ἡ σκη-
 [νή σου,

πού πνεύματα κακὰ ἐνωθήκανε μαζί σου
 κι' αὐτὶ προσεχτικό ἔδοσες στὶς διαβολιές,
 μετανοιωμένος ὄριστον γιὰ ἄγιες δουλειές,
 μαζί καὶ τὸ βουνό, τὸ δάσος, τὶς πλαγιές,
 τὰ πράσινα τὰ ὑψώματα, πλούσιες βοσκές,
 τὶς λίμνες τὶς καθάρειες μὲ τὸ τόσο ψάρι,
 τὰ ρυάκια, πού κυλοῦν στὸν κάμπο μὲ κα-
 [μᾶρι,
 τὸν κάμπο αὐτὸν τὸν ἴδιο, πού πλατὺς
 [προβάλλει !
 Μετανοιωμένος ἔτσι θάβρῃς χάρη πάλι.

Αυτοκράτορας

Τὸ μέγα μου τὸ κρίμα μὲ ἔκαψε πολὺ.
 Τὰ σύνορα τοῦ χῶρου χάραξτα πιά ἐσύ !

Ἀρχιεπίσκοπος

Κι' ὁ χῶρος, πούχει τόσο πιά κριματιστῆ,
 ἀμέσως ἐκκλησίᾳ τοῦ Ὑψιστοῦ ἄς γενῆ.
 Στὸ νοῦ μου οἱ τοῖχοι κιόλας στέριοι πᾶν
 [ψηλά,
 ματιὰ φωτίζει αὐγούλας ὄρια τὸ Χορό,
 τὸ χτίριο ὄλο κι' αὐξάινει, μοιάζοντας
 [σταυρό,
 κι' ὁ νάρθηκας μακραίνει. Μὲ ἄφταστη χαρὰ
 περνοῦν ἀπὸ τὴν πύλη κιόλας οἱ πιστοί.
 Οἱ πρώτοι ἀχοὶ γεμίζουν κάμπους καὶ
 [βουνὰ
 ἀπ' τὶς γλυκειές καμπάνες, πούχουνε στηθῆ
 σὲ πύργους, πού ἀνεβαίνουν πρὸς τὸν οὐ-
 [ρανό.

Σὲ νέα ζωὴ καλοῦνε κάθε ἀμαρτωλό.
 Στὰ ἐγκαίνια του — πού ἢ ἡμέρα των τα-
 [χεῖα νερθῆ ! —
 τὸ πρῶτο στόλισμά των θάεισαι, Ρήγα, ἐσύ !

Αυτοκράτορας

Ἄς δείξῃ αὐτὸ τὸ μέγα μου ἔργο, πὼς ζητῶ
 τὸν Κύριο νὰ δοξάσω καὶ νὰ ἐλαφρωθῶ !
 Ἄρκει ! Ἡ ψυχὴ μου κιόλας ἔχει ἐξυψωθῆ !

Ἀρχιεπίσκοπος

Τὸν τύπον τὸν τελειώνω, Ρήγα, στὴ στιγμῆ.

Αυτοκράτορας

Μὲ ταχτικό χαρτί, νὰ λῆῃ τὴ δωρεά !
 Τὸ φέρνεις καὶ ὑπογράφω ἀμέσως μὲ χαρὰ.

Ἀρχιεπίσκοπος

(φεύγει, μὰ φτάνοντας στὴν ἔξοδο ξαναγυρίζει πάλι).
 Ἄ, ναί ! Καὶ δίνεις πιά γιὰ πάντα στὸ ναὸ
 τοῦ χῶρου κάθε εἰσόδημα, φόρο, δασμό.

Πολλά στοιχίζει ἡ ἀξιόπρεπη συντήρησή
 [του,
 πολλά κι' ἡ φροντισμένη, Ρήγα, διοίκησή
 [του.
 Για νὰ χτιστῆ γοργά σέ τέτοιον ἔρμο τόπο,
 μᾶς δίνεις κι' ἀπ' τὰ λάφυρα μέ κάθε τρόπο.
 Ἀκόμη θὰ χρειαστοῦν — γιατί νὰ σοῦ τὸ
 [κρύψω; —
 ἀπό μακριάθε ξύλα, ἀσβέστης, πλάκες,
 [γύψο.
 Κάνει ὁ λαὸς τὰ ἀγώγια. Θὰ τοῦ κηρυχτῆ,
 πῶς τοῦ ναοῦ τὰ ἀγώγια φέρνουν προκοπή.

(Φεύγει.)

Αὐτοκράτορας

Μέ κρίμα ἔχω βαρὺ καὶ μέγα φορτωθῆ.
 Μοῦ ἐκόστισαν οἱ μάγοι σίγουρα πολὺ.

Ἀρχιεπίσκοπος
 (γυρίζοντας πάλι μέ βαθειὰ ὑπόκλιση .
 Συμπάθα, Ρήγα, κι' ἔχεις τίς ἀκρογιαλιές
 στὸ μάγο δόσει, μὰ θὰ ἀφοριστοῦνε,
 ἂν ἀπὸ σένα ἀμέσως δὲ θὰ χαριστοῦνε
 κι' αὐτῶνε τὰ εἰσοδήματα στίς ἐκκλησιές.

Αὐτοκράτορας

(δυσσαρεστημένος).

Μὰ ἀκόμα ἡ γῆς δὲ φάνη. Κεῖται στὸ γιαλό.

Ἀρχιεπίσκοπος

Ἵπομονή ὅποιος ἔχει, θάβρη τὸν καιρό.
 Για μᾶς ὁ λόγος σου ἔχει δύναμη τρανή.
 (Φεύγει.)

Αὐτοκράτορας

(μονάχος).

Θὰ πρέπη ἔτσι τὸ Κράτος ὅλο νὰ δοθῆ!

(Ἀκολουθεῖ)

Η ΓΥΝΑΙΚΑ ΠΟΥ ΔΕΝ ΕΙΧΕ ΖΗΣΕΙ ΤΟΝ ΕΡΩΤΑ

Περπατώντας στὴ μεγάλη λεωφόρο μέ τ' ἀνηφοράκια στὸ πλάι, γνώρισα τὴ γυναίκα πού δέν εἶχε ζήσει τόν ἔρωτα — εἶχεν ἔρθει ἀπὸ τὸ μακρινό της νησί στὴν πολιτεία πού οἱ ἄνθρωποι ζοῦνε τόν ἔρωτα σ' ὄλες του τίς μορφές. Τὸ βράδυ ἔπεφτε — ἓνα βράδυ καλοκαιρινό — καὶ τὰ ζευγάρια παίρνανε ἓνα - ἓνα τ' ἀνηφοράκια. Πηγαίνανε νὰ ζήσουνε τόν ἔρωτά τους, — ἓναν ἀριθμὸ μέσα στὴν ἐρωτικὴ τους ζωὴ. Κι' ἐκείνη ὄνειρευότανε τόν ἓνα, τὸν αἰώνιον ἔρωτα, πού δέν τὸν εἶχε ζήσει ποτέ. Πλάι της περπατοῦσε ἓνα παιδί· μὰ δέν ἦτανε τὸ παιδί τοῦ ἔρωτά της. Κάπου σέ μιὰ πολιτεία μεγάλη σάν αὐτὴ ζοῦσε ἓνας ἄντρας· μὰ δέν ἦτανε ὁ πατέρας τοῦ παιδιοῦ της. Τὰ μάτια του ἦτανε σκοτεινὰ καὶ βαθειά, πῶς σκοτεινὰ ἀπὸ τότε — εἶχανε περάσει χρόνια — πού τὸν εἶχε γνωρίσει. Ἔτσι τότε φανταζότανε. Κι' ἦτανε πάντα ὁ ἀφέντης τοῦ λογισμοῦ της. Ἀπὸ τὰ χρόνια τῆς πρώτης νιότης εἶχε μείνει πάνω στὰ χεῖλη της μιὰ στάλα δροσιάς. Ἐκείνου ἦταν ὁ κλῆρος νὰ τὴ ρουφήξῃ. Θὰ τοῦ δινότανε ἓνα βράδυ καλοκαιρινό σάν αὐτό, ἄγρια, πρωτόγονα. Κι' ὕστερα, ὅταν θάφευγε γιὰ τὴ μακρινὴ της πατρίδα, θάχε στὰ σπλάχνα της ἓνα τοῦ παιδί. Κάθε φορὰ πού θὰ σκιρτοῦσε μέσα της, θάταν ἓνας καινούργιος ἐρωτικὸς σπασμὸς. Κάθε φορὰ πού θὰ τὸ βύζαινε, θάταν ἓνα καινούργιο ἐρωτικὸ μεθύσι. Θὰ μεγάλωνε κοντὰ της, κι' ὅταν θὰ ρχότανε ἡ ὥρα νὰ πεθάνῃ, ἐκεῖνο θὰ τῆς ἔκλεινε τὰ μάτια. Ἔτσι ὁ ἔρωτάς της ντυνότανε τὴν αἰωνιότητα, ὅμοιος μέ τὰ μεγάλα βουνὰ τοῦ τόπου της πού δίνουνε, αἰώνια, ζωὴ στὰ αἰώνια δέντρα...

Στὴ μεγάλη λεωφόρο μέ τ' ἀνηφοράκια, ἡ γυναίκα πού δέν εἶχε ζήσει τόν ἔρωτα περπατοῦσε μ' ἓνα παιδί στὸ πλάι. Ἦτανε ἀπλή, καὶ καλή, καὶ λυπημένη. Κάπου, σέ μιὰ πολιτεία μεγάλη σάν αὐτὴ, ἓνας ἄντρας πού εἶχε ζήσει ὄλους τοὺς ἔρωτες τὴν ὄνειρεύτηκε ἓνα βράδυ, κι' ἔμεινε ἄγρυπνος ὡς τὸ πρῶτ' λαχταρώντας την. Καὶ δέν τὴν ἔσμιξε ποτέ...

ΣΕΝΤΑ